

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 4 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2265“ PROJEKTO
(TAP NR. 18-2322; TAIS NR. 18-13691(2))**

2019-01-04 Nr. NV-11

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (AM).

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo nario J. Razmos pateikto Įstatymo projekto, kuriuo siūloma nustatyti, kad vieno fizinio ar juridinio asmens galimas įgyti bendras miškų ūkio paskirties žemės plotas neviršytų 1000 ha.

3. Dabartinė situacija:

- šiuo metu galiojančioje Miškų įstatymo redakcijoje vieno fizinio ar juridinio asmens galimų įgyti miškų ūkio paskirties žemės sklypų plotas neribojamas;
- Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pažymimas tikslas – kuo labiau išsaugoti natūralius Lietuvos miškus, apsaugoti juos nuo pavertimo pramoniniais miškais ir siekis išvengti miškų valdymo koncentracijos kelių privačių korporacijose;
- remiantis AM pateikta informacija, iš viso Lietuvoje yra apie 250 tūkst. privačių miškų savininkų, o bendras privačių miškų plotas Valstybinės miškų tarnybos duomenimis užima 921 tūkst. ha. (*vienam miško savininkui vidutiniškai tenka apie 3,5 ha miško*). Daugiau kaip po 1000 ha miško valdančių miško savininkų Lietuvoje yra 25 (*tokių miško savininkų skaičius pastaraisiais metais yra gana stabilus, jie – daugiausia juridiniai asmenys, tačiau yra ir keletas fizinių asmenų*), o jų valdomas bendras miško plotas sudaro apie 75 tūkst. ha arba atitinkamai apie 8 proc. visų privačių miškų. Tad, AM nuomone, grėsmės privačių miškų koncentracijai „vienose rankose“ nėra. Priešingai, šių 25 miško savininkų valdomi miškų plotai jau yra artimesni tinkamiems vykdyti darnią, nepertraukiamą ir nuolatinę miškų ūkio veiklą (*tik didesni nei 500-1000 ha miško valdomi plotai leidžia organizuoti tokią veiklą, nes vienu metu (konkrečiais metais) intensyvi miškų ūkio veikla vykdoma tik 1-2 proc. to ploto*), nei mažesnės miško valdos, kuriose dažniausiai galimas tik epizodinis miškininkavimas.

4. Projekto esmė – siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- siūlomas teisinis reguliavimas nesuderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 str. 1 dalies nuostata, kadangi būtų apribota asmenų teisė įsigyti miškų ūkio paskirties žemę ir užsiimti miškų ūkio veikla, taip pat sukeltų papildomą administracinę naštą asmenims, siekiantiems įsigyti miškų ūkio paskirties žemės sklypą, nes jie privalėtų gauti Nacionalinės žemės tarnybos sutikimą. Be to, trūkstant pagrindžiančių argumentų, siūlomas teisinis reguliavimas galimai prieštarautų Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. numatytam imperatyviam teisėkūros proporcingumo principui;
- siūlomas apribojimas užkirstų kelią darniam ir efektyviam ūkinės veiklos vykdymui privačiuose miškuose, o tai turėtų neigiamos įtakos privačių miškų būklei ir šio sektoriaus konkurencingumui;
- siūlomas teisinis reguliavimas prieštarauja Vyriausybės programos 91.2. papunkčio nuostatoms, numatančioms tobulinti ir racionalizuoti valstybinių ir privačių miškų valdymo modelį, sudaryti sąlygas konsoliduoti privačius miškus, valdytojams kooperuotis bendroms veikloms ir bendriems vienetais kurti;

- siūlomas teisinis reguliavimas įtvirtintų skirtingas ūkinės veiklos sąlygas prekybos žaliavine mediena rinkoje veikiantiems viešiesiems ir privatiems juridiniams bei fiziniams asmenims. Priėmus siūlomus pakeitimus, valstybinių miškų valdytojams būtų sudarytos palankesnės ūkinės sąlygos ir išskirtinis ekonominis pranašumas privačių miškų savininkų atžvilgiu, o tai prieštarautų sąžiningos konkurencijos laisvės ir ūkio subjektų lygiateisiškumo principams;

- pažymėtina, kad galiojantis reguliavimas sudaro galimybes valstybei, pasinaudojant pirmumo teise, įsigyti privačių miškų ūkio paskirties žemę, pasiekti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte įvardijamą aukščiau minėtą tikslą.

5. Derinimas – projektas suderintas be pastabų su Lietuvos žemės ir miško savininkų asociacija, Privačių miškų savininkų asociacija, Ūkio ministerija ir Žemės ūkio ministerija, taip pat patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas. Konkurencijos taryba per nustatytą terminą pastabų nepateikė. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė keturias tikslinamojo pobūdžio pastabas.

Pažymėtina, kad Lietuvos žemės ir miško savininkų asociacija kartu su savo išvada pateikė Europos žemės savininkų organizacijos 2018 m. rugsėjo 10 d. raštą, adresuotą Seimo Pirmininkui, kuriame išreiškiamas nepritarimas Įstatymo projektui dėl siūlomų nuostatų diskriminacinio pobūdžio privačių miško savininkų atžvilgiu ir šių nuostatų galimo prieštaravimo Europos Sąjungos teisei.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – projektas prieštarauja Vyriausybės programos 91.2. papunkčio nuostatom dėl valstybinių ir privačių miškų valdymo modelio tobulinimo ir racionalizavimo bei sąlygų sudarymo konsoliduoti privačius miškus, valdytojams kooperuoti bendroms veikloms ir bendriems vienetais kurti.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 9 savaites.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome rengėjams patikslinti projektą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje), prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lrv.lt